

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ»

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність – 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітня програма – «Міжнародна логістика і митна справа»
вид дисципліни – обов’язкова
факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022/2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“30” серпня 2022 року, протокол №1

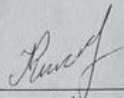
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Майборода О.Є. - к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

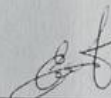

(підпис)

Надія КАЗАКОВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи) «Міжнародна логістика і митна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Міжнародна логістика і митна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

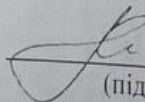
(підпис)

Олена ХАНОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “29” серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів та послуг» складена відповідно до освітньо-професійної програми

«Міжнародна логістика і митна справа»

підготовки бакалавра

за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Мета викладання** навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів та послуг» є формування у майбутніх фахівців системних знань і розуміння концептуальних основ науково-теоретичних засад, методологічні та організаційні положення стандартизації і сертифікації продукції та послуг.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів та послуг» є:

- **формування наступних загальних компетентностей:**

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність продукувати нові ідеї, системно мислити, проявляти креативність, гнучкість, уміння управляти часом.

ЗК5. Здатність до усної та письмової загальної комунікації державною та іноземними мовами.

ЗК6. Здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, програмних пакетів загального і спеціального призначення.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог, адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10. Здатність мотивувати та розробляти ефективну систему організації праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ЗК11. Здатність брати участь у розробці проектів, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК12. Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

- **формування наступних фахових компетентностей:**

ФК1. Здатність виокремлювати закономірності, характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів.

ФК9. Знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК11. Здатність застосовувати базові знання у сфері міжнародних економічних відносин з використанням нормативно-розпорядчих документів, довідкових матеріалів.

ФК13. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК14. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування МЕВ для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК15. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК16. Здатність розробки програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в рамках інтеграційних об'єднань світу з точки зору перетину кордонів на налагодження логістичного середовища всесвіту.

1.3. Кількість кредитів –3.

1.4. Загальна кількість годин–90 год.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	
Семестр	
8-й	
Лекції	
24 год.	
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	- год.
Лабораторні заняття	
- год.	- год.
Самостійна робота	
54 год.	
Індивідуальні завдання	
- год.	

1.6. Загальні результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, у тому числі в сфері міжнародної логістики та митної справи, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Мислити креативно та критично, мати навички таймменеджменту, критично оцінювати наслідки продукуваних ідей.

ПРН3. Демонструвати навички письмової та усної комунікації державною та іноземними мовами, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН4. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН5. Демонструвати абстрактне мислення, застосовувати методології дослідження; виявляти, окреслювати та формалізувати проблеми; систематизувати й упорядковувати отриману інформацію; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на процеси та явища у світовому господарстві (у тому числі міжнародної логістики та митної справи); формулювати висновки і розробляти рекомендації з метою адаптації до нової ситуації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН7. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути критичним і самокритичним, розуміти детермінанти впливу на спілкування з представниками інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності та поваги до них.

ПРН8. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН10. Застосовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій.

ПРН12. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН13. Визначити причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

ПРН16. Розуміти та застосовувати базові знання основних нормативно-правових актів і довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших

нормативно-розпорядчих документів у сфері міжнародних економічних відносин, міжнародної логістики та митної справи.

ПРН18. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків, ілюструвати і презентувати результати оцінювання, підсумовувати та розробляти рекомендації, заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

ПРН20. Володіти базовими категоріями, новітніми теоріями, концепціями, технологіями та методами у сфері міжнародних економічних відносин, зокрема: міжнародної логістики та митної справи.

ПРН21. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН25. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя для здобування знань, з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

2. Тематичний план навчальної дисципліни.

Розділ 1. Концептуальні засади управління якістю.

Тема 1. Базові поняття якості та управління якістю продукції. Якість. Петля якості. Піраміда якості. Еволюція складових якості (зірки якості). Складові концепції TQM. Етапи управління якістю. Система якості. Програма якості. Функції системи управління якістю. Аспекти системи управління якістю. Ланцюг успіху підприємства у сфері управління якістю.

Тема 2. Методи та показники оцінювання якості продукції. Фактори рівня якості. Показники якості товарів та послуг. Класифікація показників якості. Напрями оцінювання рівня якості продукції. Послідовність етапів процесу оцінювання рівня якості товару. Класифікація методів визначення показників рівня якості. Контроль якості продукції. Система контролю якості продукції. Види контролю якості.

Тема 3. Головна складова забезпечення якості – стандартизація. Стандартизація. Стандарт. Етапи розвитку стандартизації. Роль стандартизації на рівні держави та міжнародного економічного співробітництва. Основні цілі стандартизації. Основними принципами стандартизації. Завдання стандартизації. Функції стандартизації. Об'єкт стандартизації. Рівні та види стандартизації. Фактична та офіційна стандартизація. Нормативний документ. Керівний нормативний документ.

Розділ 2. Методичні засади стандартизації товарів та послуг

Тема 4. Методичні засади стандартизації. Принципи стандартизації. Уніфікація. Систематизація. Класифікація. Симпліфікація. Типорозмірна уніфікація. Внутрішньотипова уніфікація. Міжтипова уніфікація. Типорозмір. Агрегування. Типізація. Взаємозамінність. Спеціалізація. Види спеціалізації залежно від об'єктів застосування. Комплексна стандартизація. Схема об'єктів комплексної стандартизації. Види параметрів продукції.

Тема 5. Національна система стандартизації України. Структура національної системи стандартизації. Система основоположних стандартів України. Державна політика у сфері стандартизації. Суб'єкти Державної стандартизації України. Основні завданнями суб'єктів державної стандартизації України. Орган стандартизації. Складові системи Держстандарту України. Основними напрямами діяльності ДП «УкрНДНЦ». Складові системи ДП «УкрНДНЦ». Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації.

Тема 6. Основні поняття та положення сертифікації продукції. Основним завданням сертифікації. Сертифікат відповідності. Форми сертифікату відповідності. Система сертифікації. Обов'язкова сертифікація. Добровільна сертифікація. Порівняльна характеристика

обов'язкової та добровільної сертифікації. Методи, що використовуються у сфері сертифікації. Порядок проведення сертифікації продукції. Схеми сертифікації продукції.

Тема 7. Національні системи сертифікації. Міжнародна організація зі стандартизації (ISO), Українська національна система сертифікації (УкрСЕПРО). Французька асоціація зі стандартизації (AFNOR). Федеральне агентство з технічного регулювання і метрології (Росстандарт), Спільне підприємство, створене органами з сертифікації з чотирьох скандинавських країн: RISE в Швеції, Noreu в Норвегії, Сертифікація Inspecta у Фінляндії та Dancert в Данії, Німецький інститут зі стандартизації (Deutsches Institut für Normung e.V.), Канадська асоціація стандартів (Canadian standards association), Маркування СЕ (Conformité Européenne) «Європейська відповідність».

Тема 8. Зелена сертифікація та екологічне маркування. Зелена (екологічна) сертифікація. Екологічне маркування. Групи екологічної сертифікації. Екологічне маркування I типу: національний рівень. Сертифікати, що засвідчують «зелену» спрямованість туристичних послуг. Екологічне маркування II типу. Екологічне маркування III типу.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Концептуальні засади управління якістю						
Тема 1. Базові поняття якості та управління якістю продукції	11	4				7
Тема 2. Методи та показники оцінювання якості продукції	12	4	2			6
Тема 3. Головна складова забезпечення якості – стандартизація	11	2	2			7
Разом за розділом 1	34	10	4			20
Розділ 2. Методичні засади стандартизації товарів та послуг						
Тема 4. Методичні засади стандартизації	12	4	2			6
Тема 5. Національна система стандартизації України.	11	2	2			7
Тема 6. Основні поняття та положення сертифікації продукції	11	2	2			7
Тема 7. Національні системи сертифікації	13	4	2			7
Тема 8. Зелена сертифікація та екологічне маркування	9	2				7
Разом за розділом 2	56	14	8			34
Усього годин	90	24	12			54

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Методи та показники оцінювання якості продукції	2
2.	Головна складова забезпечення якості – стандартизація	2
3.	Методичні засади стандартизації	2
4.	Національна система стандартизації України	2
5.	Основні поняття та положення сертифікації продукції	2
6.	Національні системи сертифікації	2
	Разом	12

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою 1 "Базові поняття якості та управління якістю продукції". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
2.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою 2 "Методи та показники оцінювання якості продукції". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	6
3.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою 3 "Головна складова забезпечення якості – стандартизація". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
4.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою 4 "Методичні засади стандартизації". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	6
5.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою 5 "Національна система стандартизації України". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
6.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою 6 "Основні поняття та положення сертифікації продукції". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
7.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою 7 "Національні системи сертифікації". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
8.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою 8 "Зелена сертифікація та екологічне маркування". Прочитати рекомендовані наукові статті. Підготуватися до дискусії	7
	Разом	54

6. Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання з дисципліни «Стандартизація та сертифікація товарів та послуг» не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

Методи навчання – взаємодія між викладачем і студентом, під час якої відбувається передача та засвоєння знань, умінь і навичок від викладача до студента, а також самостійної та індивідуальної роботи студента.

При проведенні визначених планом видів занять використовуються такі методи:

1. Під час викладення навчального матеріалу:
 - словесні (бесіда, пояснення, розповідь, інструктаж);
 - наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження);
 - практичні (вправи, практичні роботи, дослідні роботи).
2. За організаційним характером навчання:
 - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;
 - методи контролю та самоконтролю у навчанні;
 - бінарні (поєднання теоретичного, наочного, практичного) методи навчання.
3. За логікою сприймання та засвоєння навчального матеріалу: індуктивно-дедукційні, репродуктивні, прагматичні, дослідницькі, проблемні тощо.

8. Методи контролю

Контрольні заходи проводяться з метою оцінки рівня підготовки студентів з дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюються у вигляді поточного та підсумкового семестрового контролю (заліку).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формі усного опитування, виступів студентів при обговоренні питань; виконання практичних робіт; у формі поточного письмового тестування (дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Стандартизація та сертифікація товарів та послуг»); самостійної роботи студентів тощо.

За несвоєчасне виконання практичних робіт в установлений термін кількість балів зменшується.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

9. Схема нарахування балів

В основу рейтингової системи навчання покладено принцип накопичення балів за певний період навчання (розділ, семестр, рік), які студент отримує за виконання різних видів діяльності. Сума цих балів виступає в ролі кількісного показника якості роботи студента.

Поточний контроль та самостійна робота		Разом	Залікова робота	Сума
Розділ 1	Розділ 2	60	40	100
T1-T3	T4-T8			
30	30			

Поточний контроль – 60 балів. З них:

- 40 балів (активна робота на практичних заняттях 5-10 балів за кожне заняття, що передбачає вирішення практичних завдань);
- 20 балів (10*2 поточний тестовий контроль).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

- 10 балів (теоретичне питання);
- 20 балів (2 діагностичних питання, кожне з яких має вагу в 10 балів);
- 10 балів (5 тестових питань x 2 бали);

За бажанням студент має можливість обрати тестову форму залікового білета (білет містить 20 тестових завдань, студент одержує 2 бали за кожну вірну відповідь)

У разі настання / подовження дії **обставин непоборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборобою відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **залік в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Стандартизація та сертифікація товарів та послуг», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3760>

За підсумками поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Основи стандартизації та оцінки відповідностей : навчальний посібник / Харків, ХНАДУ, 2019 – 76 с.
2. Стандартизація і сертифікація продукції та послуг : навч. посіб. / Н. А. Медведєва, О. В. Радько, О. Д. Близнюк, М. М. Регульський. — К. : НАУ, 2013. — 400 с.
3. Салухіна Н. Г., Язвінська О. М. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг: Підручник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 336 с.
4. Кордзя Н. Р., Єгоров Б. В. Інституціональна структура вітчизняної системи стандартизації товарів. Food Industry Economics, 11(4), 2019 .
<https://doi.org/10.15673/fie.v11i4.1550>
5. Метрологія, стандартизація та управління якістю: навч. посіб. : у 2 ч. /П. Клименко, Л. В. Пізінцалі, Н. І. Александровська та ін.; Чорномор. держ. ун-т ім. Петра Могили, Одес. нац. мор. ун-т. – Одеса ; Миколаїв : Вид-во ЧДУ, 2011 . – 243 с.
6. Метрологія, стандартизація і сертифікація. Підручник / В. В. Тарасова, С. Малиновський, М. Ф. Рибак ; за заг. ред. В. В. Тарасової. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 264 с.
7. Оборський Г. О. Основи сертифікації та акредитації : конспект лекцій для студентів спеціальності 6.051002 очної та заочної форм навчання /О.Оборський, Ю. Г. Паленний, М. О. Голофєєва. – Одеса : Наука і техніка, 2010.– 228 с.
8. Основи стандартизації та сертифікації. Підручник / О.М.Величко, В.Ю.Кучерук, Т.Б.Гордієнко, В.М.Севастьянов. – Київ, 2012. – 362 с.
9. Палеха Ю.І., Смолівик І.В., Геращенко М.В. ПП 4 Стандартизація в документально-інформаційній, бібліотечній, архівній та видавничій справі: Навч. посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 220 с
10. Салухіна Н. Г. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг : підручник /Г. Салухіна, О. М. Язвінська. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.

11. Тимченко Р., Овсієнко А. Стандартизація: історическіе етапы становлення в Україні. Society. Document. Communication Ed. A series of «Historical science». 2020, 128 – 148
12. Шаповал М. І. Основи стандартизації і сертифікації: Підручник. — К., 2000
13. Palekha, Yu.I., Smolovyk, I.V. & Herashchenko, M.V. (2020) PI 4 Standartyzatsiia v dokumentalno-informatsiinii, bibliotekhnii, arkhivnii ta vydavnychii spravi: Navch. posibnyk [Standardization in documentary-informational, library, archival and publishing business: Textbook. Manual]. Kyiv: Vydavnytstvo Lira-K.

Допоміжна література

1. Внуков Ю., Дорошенко Ю., Дубровін В. Стандартизація у сфері управління якістю // Стандартизація, сертифікація і якість. — 2001. — № 2. — С. 24–27.
2. Осієвська В. В. Основи стандартизації, метрології та управління якістю. — К.: Вид-во КНТЕУ, 2002.
3. Росоха Т. Ю. Основи стандартизації, метрології та управління якістю. — К.: Вид-во КНТЕУ, 1998.
4. Кириченко Л. С., Мережка Н. В. Основи стандартизації, метрології, управління якістю: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНТЕУ, 2001.
5. Лобанов Л., Ігнат'єв В. Гармонізація національних стандартів України з міжнародними та європейськими стандартами в галузі зварювання і споріднених процесів // Стандартизація, сертифікація, якість. — 1999. — № 1. — С. 23–25.
6. Бессмертный В. С., Зубенко С. Н. Стандартизация, сертификация, метрология. — Белгород, 1998. — 68 с.
7. Стандарт ISO9004-2 — важливий еталон для постачальників послуг // Інформ. бюл. з міжнар. стандарт. — 1998. — № 4. — С. 208–210.

11.Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Національна стандартизація. Основні положення: веб-сайт.: https://dnaop.com/html/44088/doc-%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3_1.0_2003
2. Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»): веб-сайт: <http://uas.org.ua/ua>
3. Державне підприємство «Науково-дослідний інститут метрології вимірювальних і управляючих систем» (ДП НДІ «Система»): веб-сайт: <https://www.dndi-systema.lviv.ua/node> \
4. УкрСЕПРО: веб-сайт. URL: <http://ukrsepro.kiev.ua>
- 5.Державне підприємство «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» (ДП «Укрметртестстандарт»): <http://www.ukrcsm.kiev.ua/index.php/en/>
6. The general agreement on tariffs and trade.: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47.pdf .
7. Міністерство закордонних справ України. Єдиний державний реєстр Міжнародних організацій, членом яких є Україна: <https://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations/io-register>
8. Національне агентство з акредитації України. Міждержавна рада зі стандартизації, метрології та сертифікації (МДР) Співдружності Незалежних Держав (СНД): <https://naau.org.ua/mizhnarodna-diyalnist/spivrobotnictvo-z-mdr/>
9. International Electrotechnical Commission: web-site: <https://www.iec.ch/>
10. European committee for standardization: web-site: <https://www.cen.eu>
11. International Organization of Legal Metrology: web-site.: <https://www.oiml.org/en>
12. United Nations Economic Commission for Europe (UNECE): web-site.: <http://www.unece.org/info/ece-homepage.html>
13. Положення про Національний інформаційний центр із стандартизації та сертифікації Міжнародної інформаційної мережі ISONET: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0262-95>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах дії обставин непереборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

- дистанційно на платформі Moodle (<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3760>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 30% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю **в умовах дії обставин непереборної сили:** в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Стандартизація та сертифікація товарів та послуг», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3760>